

Митрополит Јоаникије: Његош на библијском трагу односа према историји, сагледава историју српског народа

Округлим столом на тему “Покољења дјела суде – Историја у огледалу поезије”, у организацији НВО Његошове вечери поезије и ЈУ Народна библиотека Будве, данас су у манастиру Подмаине почеле јубиларне X Међународне Његошове вечери поезије.

Прије почетка прве сесије, окупљене је поздравио предсједник Општине Будва господин Мило Божовић, захваливши се организаторима и учесницима, истичући важност овог догађаја за културну сцену града Будве и за кандидатуру за европску престоницу културе – Будва – Бока европска престоница културе 2028.

На тему “Историја у огледалу поезије”, први је имао ријеч Његово високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски Јоаникије, који је на почетку излагања истакао да је ова тема веома озбиљна сама по себи, а

посебно ако је гледамо у контексту Његошевог дјела, а Његош је Горски вијенац означио као историческое событие при свршетку 17. вијека и већ у свом најважнијем дјелу назначио да је ријеч о историји, али не оној академској која се бави само фактима, него о историји саопштеној кроз поезију. "Могли бисмо рећи и да Његошево виђење историје има и теолошки карактер", рекао је и додао да Његош на библијском трагу односа према историји, сагледава историју српског народа.

Нагласио је да његов Владика Данило гледа и шире, те сагледава историјску драму као нешто што је препуно трагике, несрећа, ломова, он ширење Османске државе гледа као неку митску неман која зобље земље и народе, од пропасти Византије сагледава и пропаст у наставку. "Он трагедију свог народа сагледава у оквиру једне шире трагедије, али колико год он тоне у српске несреће, ипак већ на самом почетку Горског вијенца, назначује и оптимизам борбе за слободу", рекао је Владика и додао да то није само борба за слободу у грађанском смислу, већ борба која има дубље коријене и већи смисао, коријени се у метафизичкој борби која је започета за небу и причасна је тој борби за смисао живота, а тиме и за смисао историје.

"Он созерцава трагичну страну историје, као што бисмо ми хришчани рекли, крстоносну судбину свога народа, међутим у Горском вијенцу се историја не гледа само са те мрачне стране људских несрећа, пропасти и погибија, и Његош то компликовано питање разрешава преко жртве", појаснио је Митрополит, наводећи примјере као што је Милош, који је "жертва благородног чувства", а његова погибија открива дубоки смисао борбе за вјеру и за слободу у најдубљем смислу те ријечи, те Вук Мићуновић опет то наглашава како сви који слиједе Милоша Обилића, прелазе са бојних поља у весело царство поезије.

"Борба за слободу је за Његоша поезија, а бојеви који су се догађали као наставак Косовске битке, нарочито на подручју Црне Горе, за Његоша су као појући глас ловћенске виле, који настављају Милошево дјело", нагласио је Владика Јоаникије. Појаснио је да се у колима, у којима се чује глас народа, мало другачије гледа на историју, а гледа се као нешто ипак једноставније: "Народ просто има суд о издаји и о јунаштву, али има поимање смисла борбе на један специфичан начин: Што утече испод сабље турске/Што на вјеру праву не похули/Што се не хће у ланце везати/То се збјежа у ове планине/Да гинемо и крв проливамо/Да јуначки аманет чувамо/Дивно име и свету слободу... Народ зна, али је његово поимање доста једноставно, у суштини правилно, не тако дубоко као поимање Владике Данила, који сагледава све

противречности.”

Владика је рекао да кроз све ово видимо како Његош гледа и на Црну Гору и на њену борбу, а то је саопштио на много мјеста, а можда је најсадржаније то саопштио у писму Вуку Караџићу, гдје помиње смисао борбе за слободу, а то је уједно и чување историјског памћења и удубљивање у смисао косовске жртве: “Каже да је искра слободе скочила из наше горе из гомилах пепела величине Душанове, рашта и она није умрла ће се огњиште српско угасило, но се припела на гору те бјеска и довукује на себе громове, злобе и зависти, како златна игла потресне стријеле облачне, врло садржајно је саопштио, а у Горском Вијенцу, опет кроз Вука Мићуновића, каже да је име црногорско ускрснуло с косовске гробнице у витешко царство, јер Обилић над сјенима влада.”

“Дакле, Његош сву историју сажима у том погледу борбе за слободу, у њој види и поетски и религиозни и историјски смисао”, рекао је и додао да би се много шире могло говорити на ову тему, јер Његошево поимање историје није изречено само у Горском вијенцу, него и у Шћепану малом и у његовим писмима, која нису још довољно изучена.

“Он који је цијело вријеме сањао о слободи и о уједињењу српског народа, о томе много говорио, надахнут оном старом славом из доба Немањића, у којој централно мјесто заузима цар Душан, кога највише велича и хвали, а последије њега Милош и Лазар. Сањао је да му свијетли круна Лазарева и да је у близини Милоша који над сјенима влада, као што је и био”, закључио је своје излагање Митрополит црногорско-приморски Јоаникије.

О овој теми на округлом столу у двије сесије, данас говоре и отац Рафаило (Бољевић), академик Сениша Јелушић, Саша Радојчић, Гојко Божовић, Владан Бајчета, Мирослав Алексић, Милутин Мићовић, Новица Ђурић, Бећир Вуковић, Вишња Косовић, Будимир Дубак и Радомир Уљаревић, а сјутра у 18 часова, у Академији знања, биће уприличен „Међународни митинг поезије“ на којем ће учествовати и шест пјесника из иностранства, по двоје из Турске и Македоније и по један пјесник из Русије и Украјине: Христо Петрески (Македонија), Димче Шипинкаровски (Македонија), Дмитриј Бураго (Украјина), Месут Сенол (Турска), Бедрије Фелиз (Турска) и Софија Јечина (Русија). Поред њих, стихове ће казивати и домаћи аутори: Драган Јовановић Данилов, Милица Лилић, Саша Радојчић, Мирослав Алексић, Вера Хорват, Бећир Вуковић, Сава Радуловић, Милица Бакрач, Новица Ђурић, Вишња Косовић, Станка Рађеновић Станојевић, Радмила Кнежевић, Милутин Мићовић, Будимир Дубак, Оливера Доклестић, Трипко Драганић, Родољуб Ћорић и

Милан Станишић.

mitropolija.com